

B.T. is de teelt van planten en dieren volgens het leven.

Men kan ook zeggen: het is de teelt van planten en dieren volgens de wetten die het leven beheersen.

Of: het is de teeltwijze die het leven en de natuur als basis of als voorbeeld neemt.

Of nog: het is telen op een wijze die in overeenstemming is met de principes van het leven en van de natuur.

B.T. steunt dus op levenswetten en op natuurwetten.

We zien dat het leven en de natuur zich al eeuwen en eeuwen in stand gehouden hebben.

Dat geeft vertrouwen.

Dat wijst erop dat daarin systemen werken die waardevol zijn.

Als wij nu in onze private tuin, of op ons tuinbouwbedrijf of op ons landbouwbedrijf aan de teelt van groente, fruit, landbouwgewassen of vee willen doen, dan zullen wij er niet verkeerd aan doen met de natuur te bestuderen en de principes of wetten die erin heersen te leren kennen en op ons geval toe te passen.

In de natuur zien we bijvoorbeeld dat de bodem steeds bedekt is.

Wij die planten telen moeten onderzoeken welk nut zo iets heeft en als we het begrepen hebben, moeten we proberen het na te doen.

We moeten leren zien dat de natuur de grondlagen respecteert, dat ze die niet onderste boven keert. We moeten onderzoeken welk voordeel dit kan hebben en als het een belangrijk voordeel is, moeten we ons afvragen of wij wel goed doen met te ploegen en te spitten.

We moeten leren zien dat de natuur meestal verschillende plantensoorten door mekaar laat opgroeien en dat onze teelten daat gewoonlijk steeds verder van afwijken. We moeten de gevolgen daarvan kennen. We moeten nagaan in hoeverre het mogelijk is en wenselijk om verschillende gewassen op eenzelfde stuk grond te telen.

We moeten het probleem van de scheikundige produkten nuchter bestuderen en niet alleen van de emotionele kant benaderen.

Praktisch gezien komt de B.T. neer op een teeltwijze die

- geen gebruik maakt van scheikundige meststoffen, maar van organische.
- geen gebruik maakt van giftige scheikundige sproeistoffen, maar desnoods wel van plantaardige sproeistoffen mits ze voor de mens ongevaarlijk zijn. Daarnaast worden ook andere ongevaarlijke technieken gebruikt.
- een eigen systeem heeft van bodembehandeling, vooral gekenmerkt door
 - het op hun plaats laten van de verschillende bodemlagen
 - het bedekt houden van de grondoppervlakte
- niet de monokultuur maar de gemengde kultuur toepast
- niet het gespecialiseerde bedrijf, maar het gemengde bedrijf nastreeft
- niet het eenmansbedrijf, maar het familiaal bedrijf beoogt
- de innerlijke kwaliteit van de produkten centraal stelt
- haar eigen afzetkanalen moet scheppen, en haar eigen voorlichting moet verzekeren.

WAAROM OP EEN BIOLOGISCHE WIJZE KWEKEN ?

- 1) Omdat biologische teelt produkten geeft van hoge innerlijke waarde. Biologische produkten smaken lekker, in veel gevallen lekkerder dan gewoon geteelde. Ze bewaren beter doordat ze vaster van weefsel zijn.
- 2) Omdat biologisch geteelde produkten geen schadelijke residu's kunnen hebben. Men spuit in de biologische teelt immers zo weinig mogelijk en als men spuit is het met middelen die ongevaarlijk zijn voor de mens.
- 3) Omdat de biologische teelt het produktievermogen van de grond bewaart en verbetert. Dat komt door de organische meststoffen.
- 4) Omdat een aantal mensen biologisch geteelde produkten wensen en er daar een toekomst ligt voor de groente- en fruittelers (en landbouwers).
- 5) Omdat de biologische teelt voor de land- of tuinbouwer die ze beoefent gezonder is dan de gewone teelt.
- 6) Omdat de biologische teelt meer zedelijke voldoening geeft dan de gewone teelt. De biologische teelt heeft meer reden tot beroepsfierheid. Een gewoon teler durft niet steeds zelf eten van de produkten die hij verkoopt. Of hij kweekt een kalf of een varken voor zichzelf op een andere wijze dan voor de verkoop.
- 7) Omdat de biologische teelt minder aanleiding geeft tot milieuvervuiling daar hier geen schadelijke stoffen gebruikt worden.
- 8) Omdat de biologische teelt minder het natuurlijk evenwicht verstoort zodat er minder kans is op massale aantasting door plagen.
- 9) Omdat er minder kans is op de vorming van resistente of weerstandbiedende insecten, daar er minder gespoten wordt.
- 10) Omdat de biologische teelt de natuur tot voorbeeld neemt. Ze is wel een goed voorbeeld en het bestuderen en nadoen waard, want haar systeem werkt al miljoenen jaren zonder verzwakking of vervuiling. Van de teeltwijze zoals die nu bedreven wordt, kan men dat niet zeggen.

ENKELE RAADGEVINGEN VOOR WIE MET B.T. WIL BEGINNEN :

1 - Begin op kleine schaal.

Als je maar een kleine tuin hebt, mag dat de hele tuin zijn, bijvoorbeeld een paar honderd vierkante meter.

Heb je méér land, begin dan op een gedeelte met B.T. en behandel de rest voorlopig zoals gewoonlijk. Ondertussen doe je ervaring op en uitbreiden kun je dan nog altijd. Beter klein beginnen en volhouden en uitbreiden, dan groot beginnen en opgeven.

2 - Begin met gemakkelijke teelten.

De gemakkelijkste teelten zijn degenen die ook in de gewone teelt niet vlug ziek worden of mislukken. Voorbeelden: vroege aardappelen, zomersla, radijsjes, tuinkers, winterkers e.d. Gemakkelijk zijn ook enkele min go-teelde groenten zoals hokkaido of japanse pompoen, mergpompoen of courge, keukenbiet of rode biet, ...lavas of dgorlevende selder, snijbiet e.d.

De meeste keukenkruiden zijn ook heel gemakkelijk in teelt: fijne en grove of gewone bieslook, salie, tijm, dragon, citroenmelisse enz.

Moeilijke teelten zijn wortelen en prei, soms ook peterselie. Veel hangt af van de ligging van de tuin en de kwaliteit van de grond, maar in 't algemeen geven wortelen en prei in 't begin last. Ook fruit is moeilijk.

3 - Leer kompost maken.

Voor de amateur is kompostbereiding noodzakelijk. Hij moet er alles van afweten. Hij moet de kompostering in hopen en de vlakke kompostering grondig kennen. Dat is de basis voor sukses. Eigenlijk zou iedereen daarmee moeten beginnen vóór hij aan B.T. wil doen. Gewoonlijk begint men en ondertussen maakt men ook wat kompost. Daardoor is het eerste jaar zo moeilijk bij velen. Ze laten het spuiten achter want ze zijn tegen vergif, maar ze hebben vergeten dat een plant alleen zonder spuiten kan, als ze in een biologische, vruchtbare grond groeit.

4 - Leer de grond kennen.

In de B.T. hangt praktisch alles af van de toestand van de grond. Wie aan B.T. wil doen, moet grondig op de hoogte zijn van grond. Hij moet vooral inzicht hebben in de biologische processen in de grond. Hij kan van vrienden en bekenden enkele kneepjes leren, maar als hijzelf de levende vruchtbare grond niet begrijpt, zal hem dat weinig baten. Kent hij daar-entegen zelf de grond, dan zal het hem niet moeilijk vallen om voor zijn eigen geval alle gewenste teeltzorgen te vinden.

5 - Verander je denk- en leefwijze.

Hoogmoed, geldingsdrang, gejaagdheid en soortgelijke eigenschappen, gaan moeilijk samen met B.T. Ze bemoeilijken een dieper inzicht in de wetten van natuur en leven. Ze zijn een verkeerde instelling om van de natuur te leren. Wie aan B.T. wil doen moet een eenvoudige, natuurlijke, eerlijke denk- en leefwijze nastreven.

15 PRINCIPES DIE WE LEREN VAN DE NATUUR:

We zijn altijd gereed om te zeggen dat B.T. gebaseerd is op de principes die heersen in de natuur. Maar welke principes zijn dat eigenlijk ? Hieronder volgen er 15, maar de lijst kan zeker uitgebreid worden.

- 1 - De natuur bemest de grond en niet de planten. De plant krijgt haar voedsel dus niet rechtstreeks, maar langs de omweg van de bodem. Het toedienen van snel oplosbaar en opneembaar plantenvoedsel is daarom niet natuurlijk, dus niet biologisch of niet ekologisch.
- 2 - de natuur bemest met plantaardige en dierlijke afval. Scheikundige mest is daarom niet natuurlijk, niet biologisch of ekologisch.
- 3 - de organische afval van de natuur komt in een laag bovenop de grond. Het inwerken van afval is daarom niet natuurlijk, niet biologisch enz..
- 4 - De vertering van organische afval begint in de natuur aan de kant van de grond. Het meest verteerde moet dus onderaan komen.
- 5 - de natuur vermengt de afval niet met de teeltgrond. Het dooreenslaan van grond en mest of kompost zoals dat bij frezen gebeurt, kan praktisch zijn, maar het is niet natuurlijk.
- 6 - de planten worden in de natuur via de bodem gevoed op een langzame maar aanhoudende wijze. We moeten de bodem beetje bij beetje voeden, niet in één keer overvoeden en ook niet hem lange tijd laten honger lijden.
- 7 - in de natuur is een vruchtbare bodem een bedekte bodem. Onvruchtbare bodems zoals woestijnen, duinen, stranden, zijn onbedekte bodems. Dus: bodembedekking !
- 8 - In de natuur worden de grondlagen en de rangschikking van de bacteriën in de grond gerespecteerd. Diep ploegen en spitten is dus tegen natuurlijk.
- 9 - De natuurlijke plantengroei neigt naar een klimaks-vegetatie. De natuur begint met kleine plantjes en eindigt - naargelang de grond verbetert - met bomen en bossen. Veeleisende teelten zetten we alleen op rijke grond.
- 10 - de natuur houdt niet van monocultuur : één gewas op één stuk grond.
Dus: onze teelten mengen !
- 11 - de natuur kweekt planten in verdiepen of lagen (moslaag, kruidlaag, struiklaag, boomlaag). Wij zetten daarom ook laag naast hoog.
- 12 - De natuur vormt één geheel, verbonden door talloze banden. Spuiten betekent : banden doorsnijden. Dat doen we zo weinig mogelijk.
- 13 - In de natuur dienen planten vaak als voedsel voor dieren. We raken dus niet in paniek als we een rups op een koolblad zien.
- 14 - De natuur heeft haar eigen opruimdienst voor zwakke planten: de zwammen of schimmels en de dieren of vaak de insecten. Het zijn de barometers voor de levenskracht en de innerlijke weerstand van de planten. Hebben we er last van dan wijst dat op verzwakte planten. Dus: steviger opkweken: minder stikstof, meer kiezel en meer humus geven.
- 15 - de natuur houdt zichzelf proper. De plantaardige vergiften zijn allen afbreekbaar en niet milieuvervuilend. In geval van nood gebruiken we uitsluitend zulke; nooit gebruiken we persistente of moeilijk afbreekbare giftige stoffen.

10 WENKEN VOOR EEN GOEDE KOMPOSTERING :

- 1 - Alle fijngemaakte afval van plantaardige of dierlijke oorsprong, kan dienen om compost te maken.
 - 2 - Het gebruikte materiaal moet liefst niet verontreinigd zijn door giftige of door scheikundige stoffen.
 - 3 - Een goede, veelzijdige compost wordt gemaakt van meerdere materialen die dooreen gemengd worden, of in lagen opgestapeld.
 - 4 - De omzettingen in compost gebeuren door bacteriën. Die hebben stikstof nodig om te kunnen leven en werken. In veel gevallen zal men goed doen een organische stikstofbron aan het te verkomposteren materiaal toe te voegen. Dat kan een organische handelsmest zijn, bloed- hoef - of hoornmeel, stalmest, aal, beir, maar desnoods ook ureum of ammoniaknitraat.
 - 5 - Hoe armer het basismateriaal is aan stikstof, hoe meer men er zal moeten bijvoegen. Stro, zaagmeel, karton, papier, zijn celluloserijk, maar stikstof-arm. Wil men ze snel verkomposteren, dan moet men stikstof bijgeven.
 - 6 - De Bijgegeven stikstof werkt vlugst als ze in water opgelost wordt.
 - 7 - De komposthoop of kompostplaats mag niet te droog en niet te nat zijn. Te droog materiaal beschimmelt, te nat materiaal verrot en gaat stinken. Het resultaat is in beide gevallen slecht.
 - 8 - Kruidenpreparaten en bacteriepreparaten kunnen het verteringsproces leiden en activeren, maar ze zijn niet volstrekt noodzakelijk.
 - 9 - Zeewierkalk draagt bij tot een vlugge en volledige vertering.
 - 10 - Kompost moet gebruikt worden van zohaast hij klaar is. Verouderde compost wordt aardachtig en verliest in kwaliteit.
-

HET MAKEN VAN KOMPOST: GRONDBEGINSLEN:

Als leidsman voor het maken van compost nemen we Alwin Seifert. Seifert is een Duits landschapsarchitect en tevens een beroemd anti - giftuinier. In St. Georgen am Ammerssee (ten westen van München) ligt zijn ' Garten ohne Gift ', zijn gifvrije tuin.

40 jaar lang studeerde en pratikeerde Seifert de compostbereiding. In zijn werk " Gärtnern, Aekern - ohne Gift " (uitgegeven bij Biederstein, München) vertelt hij over zijn ervaringen met compost.

In het begin had hij er niet meer verstand van dan gelijk wie. Hij pompte een vijvertje met waterlelies in, leeg en schepte het slijk van de bodem. Van dat slijk en plantenafval en veel kalk maakte hij een hoop en dacht : dat zal nu wel compost zijn. Dat was natuurlijk een vergissing.

(Misschien doen wij het nu nog niet veel beter dan Seifert 40 jaar geleden).

Seifert bekam met zijn slechte compost geen goede resultaten.

In plaats van het op te geven, bestudeerde hij de kwestie en probeerde zijn methode te verbeteren. Hij bestudeerde en bekeek het verrottingsproces van bladeren en afval in de natuur. Hij zag dat regenwormen hoopjes bladeren in de grond trekken. Ze eten er het rotte onderend van af. Dit gaat - samen met wat leem - door hun spijsverteringstelsel. In dit spijsverteringsstelsel komt er nog wat kalk bij. Wat de regenworm dan uitscheidt is een bijzonder goed soort compost. (Er zijn liefhebbers - bloemisten die de uitwerpselen van regenwormen als bijzonder goede bloemaarde verzamelen).

Seifert leerde hieruit dat men bij alle organische afval wat leem en wat kalk moet voegen. Zonder toevoeging van wat leem ontstaat er geen duurzame of stabiele humus ! Hij ondervond ook dat het nodig was wat dierlijke stikstof in de hoop te brengen. Op de buiten kan men aal gebruiken. Waar die ontbreekt geeft men wat hoornmeel. Hij veegt dus steeds leem, kalk en hoornmeel toe aan zijn plantenafval op de composthoop.

Op de composthoop komt zowel de zieke als de gezonde plantenafval. Per kubieke meter losse massa geeft hij 1 kg. hoornmeel en 10 % leemgrond. Een composthoop is geen ongeordende hoop afval. Tussen een composthoop en een hoop afval moet er evenveel onderscheid zijn als tussen een melkerij en een oud - ijzerhandel, zegt Seifert.

De composthoop moet niet afgelegen liggen, maar op een plaats waar men dagelijks langs komt. Men legt best 2 hopen naast mekaar aan. De basis van de hopen moet 2 meter breed zijn voor grotere tuinen en 1.5 m. voor kleineren. De lengte van de hopen hangt af van de grootte van de tuin die met compost zal behandeld worden. Men rekene op 3 à 4 meter hooplengthe per are te behandelen oppervlakte. De composthopen worden afgeboord met een tegelpad van 50 cm. breed, zodat het geheel steeds proper kan zijn. De basis van de hoop moet enigszins de dakvorm hebben: in 't midden hoger dan aan de langse zijanten, zodat teveel aan water kan aflopen. 30 cm. onder de hoop moet er zich leemgrond of andere goede grond bevinden, waar de regenwormen zich in kunnen terugtrekken wanneer ze hun werk in de hoop gedaan hebben of wanneer het in de hoop te droog of te koud wordt.

In de composthoop moet vochtige warmte heersen. De hoop mag dus niet in de wind liggen. Een laagje ligging is best. Wordt het te warm of te koud...

KOMPOST : OPZETTEN VAN DE HOEVEN:

De komposthoop moet bestaan uit een bonte mengeling van plantenafval. Alles wat men bruikbaar acht, werpt men erop. Men verzamelt het in grote platte manden en giet deze uit tussen de tegelpaden die de hopen begrenzen. De afval mag niet groter zijn dan enkele centimeter, zoniet moet hij eerst verkleind worden.

Stengels van zonnebloem, van Macleaya, reuzenbereklaauw, e.d. evenals stammen van spruitkool en stronken van andere koolsoorten, moeten eerst met een bijltje verkleind worden. Beroepskwekers kunnen op grotere schaal hetzelfde bereiken met hamermolens. Snoeisel en framboosscheuten brengen men eveneens verkleind en liefst zo groen mogelijk op de hoop. Wat te dik is om met de snoeischaar te knippen, komt niet op de hoop maar wordt verbrand. De as hiervan brengt S e i f e r t op zijn wortel- en selderbedden. Snoeisel maakt de inhoud van de komposthoop luchtig. Houtrijke kompost is vooral goed voor zware grond. S e i f e r t heeft nog schaafsel van houtzagerijen op zijn hopen gebracht.

Onbruikbaar zijn de vers gevallen bladeren van paardekastanje, es en tulpenboom. Die bladeren zijn zwaar of groot en vormen dichte pakken die in de hoop niet goed verteren. Men laat ze de hele winter onder de bomen liggen en brengt ze pas in 't voorjaar op de komposthoop.

De komposthoop moet in lagen opgebouwd worden. De afval brengen we dus is een eerste laag van 20 cm. dikte op de grond. Hierop strooien we kalk in poeder. We strooien daarvan een laagje dat niet dikker mag zijn dan de bloedsuiker, op een wafel of een gebak. Boven de kalk strooien we dan het hoornmeel, 200 gram per vierkante meter. Het mag natuurlijk ook een mengsel zijn van bloed - hoorn- en beendermeel, in ieder geval moet het een dierlijke bron van stikstof zijn. (desnoods mag het ook een heel dun laagje stalmest, schapen- of konijnmest zijn, natuurlijk ^{bi}antitica-vrij). Op het hoornmeel strooien we een laagje lemige grond, een vinger dik. Kalk, hoornmeel en leem worden nu met de afval gemengd door er eenvoudig met de mestvork op te slaan.

Nu moeten we de laag nog begieten. De komposthoop moet binnenin zo nat zijn als een uitgedrukte spons. Zonder vocht geen omzetting. Een droge komposthoop wordt warm en schimmelt. Te nat is ook slecht. Er is dan te weinig lucht in de hoop en hij rot en riekt slecht. Rot is steeds verkeerd. Een goede komposthoop moet steeds fris ruiken en er net uitzien.

Zo wordt de hoop laag na laag opgezet tot hij een meter hoog is. Bovenaan moet hij smaller zijn dan beneden.

Tot slot voorzien we de opgezette hoop van een huid die de wind en het licht tegenhoudt, maar lucht en vocht doorlaat. Een laag oud gras is daarvoor het beste. Men maait het vóór de bloei ofwel laat in de herfst zodat er geen graszaad op de hoop komt. De regenwormen zullen een groot deel van dit gras in de hoop trekken. In de hoop zelf verrot gras maar slecht.

Gazonmaaisel in de hoop pakt zich te dicht opeen. Is het nat dan rot het, is het droog dan verhit het en schimmelt. De regenwormen gaan ervoor op de vlucht. Grasmaaisel brengt men dus niet in de hoop, maar men strooit het in de hof aan de voet van bomen uit als mulch.

Etensresten moeten vlug met aarde afgedekt worden, zoniet trekken ze teveel vliegen aan. Bij vorst brengt men ze tijdelijk in een afgedekte hoop.

Op een nieuw ingerichte kompostplaats schiet de vertering van de afval soms traag in gang. Men kan daaraan verhelpen door het uitstrooien van een emmer goed rijpe kompost van een andere kompostplaats, desnoods van een gebuur of vriend. Op een oudere kompostplaats verloopt de vertering in de zomer ongelooflijk snel.

Als kalk om op de lagen uit te strooien gebruikt men gemalen koolzure kalk, of beter nog magnesiumhoudende kalk. Basaltmeel is eveneens zeer geschikt. Het bevat kalk en magnesium in een goede verhouding en daarnaast veel sporenelementen. Zeewierkalk of zeealgenkalk is eveneens prima.

De toevoeging van kalk aan komposthoopen heeft niet tot doel de bodem kalkrijker te maken. We geven kalk aan de lagen afval omdat dit nodig is voor een volledige vertering. Ook de regenworm voegt in zijn spijsverteringskanaal kalk toe aan de organische stof die hij opgevreten heeft.

Er komen géén menselijke uitwerpselen op de komposthoop. Wat ons lichaam niet heeft willen behouden, kan geen gezond voedsel voor datzelfde lichaam leveren. Waar met menselijke uitwerpselen bemest wordt, bestaat veel gevaar voor wormziekten. Een wormdrager scheidt dagelijks enkele honderdduizenden wormeieren af die maandenlang levenskrachtig blijven !

Wat de leem betreft die we bij de kompost voegen, dat heeft geen zuivere leem te zijn. Een lemige grond volstaat. Hoe zwaarder (dus hoe fijner) hij is, hoe minder we ervan zullen gebruiken. Leem is er nodig voor de vorming van het klei - humuskompleks. Een laagje van 1 cm. lemige grond op een laag van 20 cm groene massa volstaat. Men kan ook ongebakken tegels of bakstenen uit een steenbakkerij gebruiken. Men zet ze eerst in hopen zodat ze 's winters kunnen doorvriezen en gebruikt de bekomen aarde nadien als strooisel. Men kan ook gebruik maken van Montigel, dat is een handelsmerk van het k&amineraal montmorillonit.

Terwijl onze komposthoop aan de ene kant stilaan langer wordt, zien we aan de andere kant dat hij inzakt. Als we erin krabben zijn de regerwormen er reeds uit verdwenen ; zij hebben hun werk nu al gedaan. De kleinere en allerkleinste bodemdieren zijn er nu aan het werk. Dit is het ogenblik om de hoop te keren of om te zetten. Hierbij wordt alles nog éénmaal goed dooreen gemengd. We nemen de grasmantel weg en verleggen de hoop een paar meter verder. We zorgen ervoor dat het bovenste nu onderaan komt, het binnenste buiten en het buitenste binnen. We geven de hoop ook weer zijn oorspronkelijke vorm. Zo nodig wordt de hoop bevochtigd en daarna weer afgedekt met gras. Wanneer een komposthoop - met of zonder omkeren - zo ver verteerd is, dat alleen nog de houtige delen hun vorm behouden hebben, dan is de hoop rijp om te gebruiken.

Men heeft dan een zodanig waardevol product bekomen, dat dit niet eens in de handel gekocht kan worden. S e i f e r t kweekte met niets dan jaarlijks een laagje zulke kompost 17 jaar naeen op dezelfde grond aardappelen. De opbrengsten waren hoger dan met het schoolse teeltsysteem en ziekten of insecten had hij niet. Zijn ervaringen met kompost op fruit waren even goed. De resultaten met kompost waren aanzienlijk beter dan met stalmest. Na 3 jaar blijft van stalmest in de grond niets over, van kompost wel daar deze stabiele humus bevat het klei - humuskompleks en sterke verbindingen.

VLAKKE KOMPOSTERING :

Het opzetten en behandelen van komposthopen mag nog zo goed zijn, het is een tijdrovend werk. Het valt dus duur uit. Zelfs als men een en ander zou mechaniseren, blijft het duur. Dat is een eerste nadeel van kompost in hopen. Dat nadeel telt niet in de particuliere tuin, bij de liefhebber, maar weegt vooral zwaar door bij de beroepstuinder.

Er is een tweede nadeel aan kompost in hopen, en dat is het verlies van levende stof of levende substantie.

Dr. H a n s P e t e r R u s c h neemt aan dat planten en dieren levende substanties of levende stoffen bevatten. Men spreekt ook van levensenergie of biogenetische energie.

Die levende stoffen blijven bij het afsterven van de plant nog een tijdje in leven. Nieuwe planten kunnen die levende stoffen opnemen als grote molekulen en ze gebruiken bij hun eigen opbouw.

Brengen we nu de plantenaafval op grote hopen, komposthopen dus, waar ze weken en maanden blijft liggen, dan gaat die levenskracht of levensenergie grotelijks verloren. Een tweede nadeel van kompostering in hopen.

We kunnen deze beide nadelen vermijden door de vlakke kompostering.

Vlakke kompostering betekent eenvoudig de plantenresten op de grond openspreiden. We leggen dus zoveel mogelijk alle plantenaafval direct tussen de planten die we telen.

We gebruiken de plantenaafval dus levensvers als bodembedekking. Daar zal ze beginnen verteren of verrotten, te beginnen aan de onderkant of aardekant. De levende stoffen zullen de grond indringen en onmiddellijk door de plantenwortels kunnen opgenomen worden en meehelpen voor de opbouw van levenskrachtige, gezonde nieuwe planten. Er zal geen verlies zijn van levende substanties of van biogenetische energie.

Plantenaafval die niet kan gebruikt worden om de grond tussen de planten mee af te dekken, dié komposterende we op hopen.

Deze vlakke kompostering is dus noodzakelijk

- om economische overwegingen. Ze geeft minder werk en maakt de B. producten goedkoper.

- om de levende substanties te behouden en opnieuw te gebruiken.

Een bijkomend gevolg is nog dat de onkruidgroei tussen de rijen teeltplanten vermindert. Een voortdurende bedekking met organisch materiaal dat aan het verteren is, is een heel goede remedie om onkruidzaden te beletten van te kiemen. Ze rotten er meestal in en geven op hun beurt waardevolle levende substanties aan de grond en de groeiende planten af. Het principe moet dus zijn: zoveel mogelijk alles vlak komposterende, dus tussen de groeiende planten leggen als bodembedekking. Wat daarvoor niet geschikt is gaat naar de komposthoop. Wat na een teelt nog op de grond overblijft en hinderlijk is, kan ook op de komposthoop.

We streven er dus naar in de B.T. de grond het jaar door bedekt te houden, hetzij met groeiende planten, hetzij met rottende plantenaafval tussen de rijen planten. Ieder teler - klein of groot - moet dit belangrijk principe uitwerken op een manier die met zijn omstandigheden best overeenkomt. Het is een principe dat op veel verschillende wijzen kan toegepast worden.